სახელმწიფო ვალი

სახელმწიფო საგარეო ვალის ნაშთი 2017 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით შეადგენს 11,688.8 მილიონ ლარს, რაც მთლიანი სახელმწიფო ვალის 77%-ია. აღნიშნული საკრედიტო რესურსის დიდი ნაწილი მიღებულია მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორებისგან/პარტნიორებისგან ქვეყნისათვის პრიორიტეტული ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად. სახელმწიფო საგარეო ვალის პორტფელი შეღავათიანია და ძირითადად შედგება გრძელვადიანი სესხებისგან - პორტფელის საკონტრაქტო შეწონილი ვადიანობა შეადგენს 21.4 წელს, საშუალო შეწონილი დარჩენილი ვადიანობა შეადგენს დაახლოებით 8.8 წელს, ხოლო სახელმწიფო საგარეო ვალის საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს 2.04%-ს.

სახელმწიფო ვალის სტრუქტურა 2017 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით

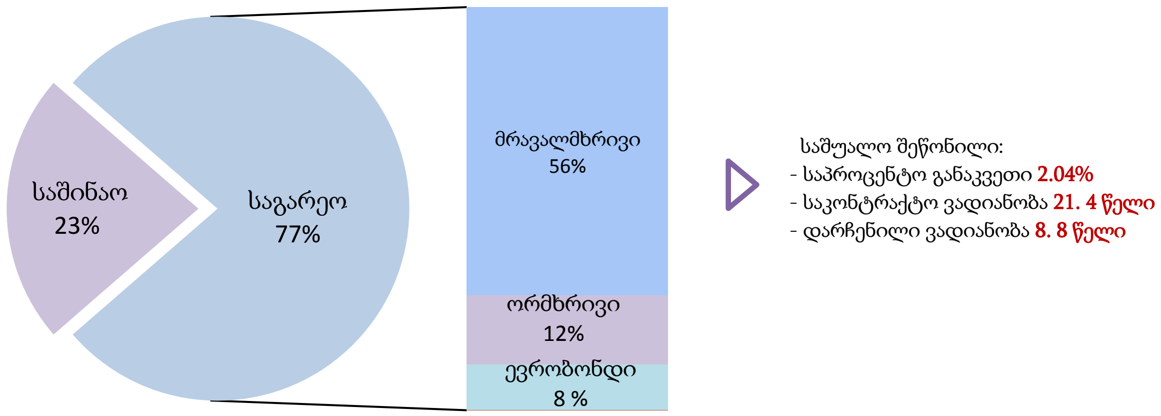

2017 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით სახელმწიფო საგარეო ვალის პორტფელის 67% შედგება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე კრედიტებისგან. ეს გარემოება ხელს უწყობს საქართველოს სახელმწიფო საგარეო ვალის მომსახურების პარამეტრების დაცულობას საპროცენტო განაკვეთების ეგზოგენური რყევებისგან და უზრუნველყოფს ვალის მომსახურების ხარჯების შენარჩუნებას დაბალ დონეზე. სახელმწიფო საგარეო ვალის 42% SDR-ში დენომინირებული (ნასესხობის სპეციალური უფლება) მსოფლიო ბანკის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის და აზიის განვითარების ბანკის ფინანსური რესურსების დიდი წილის გამო.

საპროცენტო განაკვეთის ტიპი

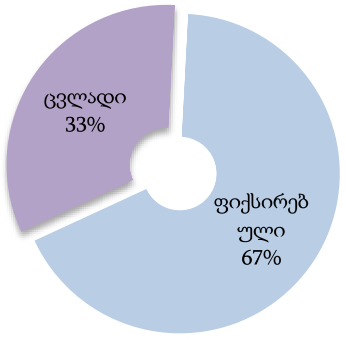

სავალუტო სტრუქტურა

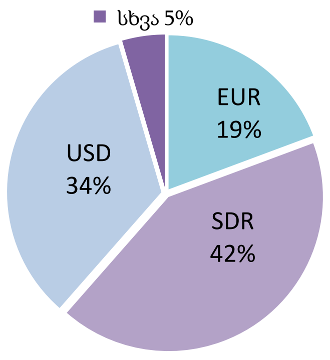

სახელმწიფო საგარეო ვალის სტრუქტურა - 2017 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი ათასი აშშ დოლარი	ნაშთი ათასი ლარი	საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი 30.06.2017	შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი
სახელმწიფო საგარეო ვალი		***4,855,786***	***11,688,847***			
მრავალმხრივი კრედიტორები		**3,568,520**	**8,590,142**			
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IDA)	SDR	889,563	2,141,357	0.75%	0.75%	0.137%
		267,274	643,381	2.00%	2.00%	0.110%
		9,525	22,930	2.15%	2.15%	0.004%
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IBRD)	EUR	53,812	129,536	LIBOR + Variable Spread	0.70%	0.008%
	USD	193,627	466,100		1.57%	0.063%
		51,245	123,356		1.77%	0.019%
		14,648	35,260		1.87%	0.006%
		126,751	305,116		1.97%	0.051%
		10,000	24,072		2.05%	0.004%
		134,307	323,305		2.07%	0.057%
		34,564	83,204		2.08%	0.015%
		120,000	288,864		2.35%	0.058%
		23	54		2.36%	0.000%
		15,142	36,449		2.37%	0.007%
		10,385	24,999		2.40%	0.005%
სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	SDR	20,218	48,668	0.75%	0.75%	0.003%
		2,635	6,342	2.00%	2.00%	0.001%
		5,231	12,592	(SDR LIBOR + IBRD Variable Spread)/2	0.95%	0.001%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF PRGF,NBG)	SDR	1,948	4,689	0.00%	0.00%	0.000%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF EFF,NBG)	SDR	41,742	100,481	SDR Rate of Charge	1.61%	0.014%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (SBA)	SDR	111,311	267,948	SDR Rate of Charge	1.61%	0.037%
ევროგაერთიანება (EU)	EUR	11,401	27,444	0.52%	0.52%	0.001%
		14,821	35,677	0.52%	1.16%	0.004%
ევროპის რეკონსტრუქციის და განვითარების ბანკი (EBRD)	EUR	129,313	311,283	EURIBOR+ 1%	0.79%	0.021%
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	SDR	65,227	157,014	Fix	1.00%	0.013%
		383,215	922,474		1.50%	0.118%
		53,470	128,712		1.60%	0.018%
		194,945	469,271		2.00%	0.080%
	EUR	22,678	54,590	EURIBOR + Fixed Spread	-0.09%	0.000%
		120,447	289,939	LIBOR + Fixed Spread	1.66%	0.041%
		50,000	120,360		1.79%	0.018%
		37,929	91,302		1.86%	0.015%
	USD	34,172	82,258		1.87%	0.013%
		20	48		2.04%	0.000%
		22,862	55,033		2.05%	0.010%
		5,389	12,972		2.06%	0.002%
ევროპის საინვესტიციო ბანკი(EIB)	EUR	9,522	22,920	Fix	0.86%	0.002%
		22,802	54,888		0.87%	0.004%
		11,401	27,444		1.65%	0.004%
		26,479	63,741		1.69%	0.009%
		22,802	54,888		1.94%	0.009%
		39,903	96,054	EURIBOR+0.183%	0.00%	0.000%
		22,802	54,888	EURIBOR+0.505%	0.27%	0.001%
		15,590	37,528	EURIBOR + 0.75%	2.50%	0.008%
		82,242	197,972	EURIBOR+0.75%	0.51%	0.009%
		7,062	17,000	EURIBOR+0.81%	0.56%	0.001%
		44,660	107,505	EURIBOR + 0.82%	0.57%	0.005%
		3,420	8,233	EURIBOR + 0.858%	0.62%	0.000%
ორმხრივი კრედიტორები		**785,220**	**1,890,181**			
ავსტრია	EUR	12,461	29,996	1.00%	1.00%	0.003%
აზერბაიჯანი	USD	9,342	22,489	3.00%	3.00%	0.006%

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი ათასი აშშ დოლარი	ნაშთი ათასი ლარი	საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი	შეწონილი საპროცენტო
თურქმენეთი	USD	211	508	4.00%	4.00%	0.000%
თურქეთი	USD	17,906	43,103	3.00%	3.00%	0.011%
ირანი	USD	7,227	17,397	3.00%	3.00%	0.004%
რუსეთი	USD	74,938	180,390	4.00%	4.00%	0.062%
სომხეთი	USD	10,674	25,694	3.00%	3.00%	0.007%
უზბეკეთი	USD	196	471	3.00%	3.00%	0.000%
უკრაინა	USD	179	430	3.00%	3.00%	0.000%
ყაზახეთი	USD	25,752	61,990	4.00%	4.00%	0.021%
ჩინეთი	CNY	2,212	5,325	0.00%	0.00%	0.000%
გერმანია (KfW)	EUR	137,037	329,876	0.75%	0.75%	0.021%
		3,817	9,188	1.65%	1.65%	0.001%
		251	604	1.90%	1.90%	0.000%
		39,332	94,680	2.00%	2.00%	0.016%
		26,065	62,744	2.20%	2.20%	0.012%
		8,701	20,945	4.20%	4.20%	0.008%
		42,753	102,915	5.70%	5.70%	0.050%
		15,547	37,425	6.68%	6.68%	0.021%
იაპონია	JPY	23,206	55,861	0.01%	0.01%	0.000%
		137,085	329,991	0.65%	0.65%	0.018%
		1,998	4,811	1.30%	1.30%	0.001%
		15,785	37,996	1.40%	1.40%	0.005%
		25,408	61,162	2.30%	2.30%	0.012%
კუვეიტი	KWD	13,155	31,667	3.00%	3.00%	0.008%
ნიდერლანდები	EUR	182	438	4.20%	4.20%	0.000%
		929	2,237	5.10%	5.10%	0.001%
აშშ	USD	345	829	1.50%	1.50%	0.000%
		9,288	22,359	2.00%	2.00%	0.004%
		6,497	15,640	2.25%	2.25%	0.003%
		8,423	20,275	2.50%	2.50%	0.004%
საფრანგეთი	EUR	12,879	31,002	0.17%	0.17%	0.000%
		24,103	58,020	1.10%	1.10%	0.005%
		10,272	24,727	1.27%	1.27%	0.003%
		33,177	79,864	1.41%	1.41%	0.010%
		18,125	43,630	EURIBOR + 1.8%	1.80%	0.007%
		9,763	23,501	EURIBOR + 2.1%	2.10%	0.004%
ფასიანი ქაღალდები		**500,000**	**1,203,600**			
ევროობლიგაცია 2021	USD	500,000	1,203,600	6.875%	6.875%	0.708%
გარანტირებული კრედიტები		**2,046**	**4,925**			
გერმანია (KfW)	EUR	2,046	4,925	0.75%	0.75%	0.000%
		საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი				**2.04%**

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურებისა და დაფარვისათვის საქართველოს 2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დაიხარჯა 288,774.38 ათასი ლარი, მათ შორის - 180,960.0 ათასი ლარი წარმოადგენს ძირითადი თანხის დაფარვას, ხოლო 107,814.3 ათასი ლარი პროცენტის თანხას.

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა

2017 წლის 30 ივნისისთვის

კრედიტორები	ვალების დაფარვა	პროცენტი	სულ 2017
	180,960.0	107,814.3	288,774.4
ავსტრია	-	301.0	301.0
კუვეიტი	2,418.0	555.7	2,973.8
იაპონია	3,389.0	2,282.8	5,671.8
გერმანია	25,406.8	7,944.5	33,351.3
აშშ	1,087.1	206.7	1,293.8
სომხეთი	1,547.2	431.3	1,978.5
აზერბაიჯანი	1,194.4	375.0	1,569.4
ირანი	954.9	292.0	1,246.9
ნიდერლანდები	203.2	69.5	272.8
რუსეთი	10,412.0	4,047.7	14,459.7
თურქეთი	2,267.8	780.7	3,048.4
უკრაინა	36.2	7.0	43.2
უზბეკეთი	39.7	7.6	47.3
საფრანგეთი	11,982.2	1,967.9	13,950.1
ჩინეთი	1,064.4	-	1,064.4
IDA	66,539.1	14,598.9	81,138.0
IBRD	14,996.5	15,507.2	30,503.7
IFAD	1,377.2	283.3	1,660.5
EBRD	11,828.5	1,409.5	13,238.1
EIB	7,744.9	2,709.7	10,454.6
ADB	16,470.9	10,366.9	26,837.8
IMF	-	1,818.2	1,818.2
EU	-	137.1	137.1
ევრობონდები	-	41,714.1	41,714.1

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ განახორციელა 6 და 12 თვიანი სახაზინო ვალდებულებების და 2, 5 და 10 წლიანი სახაზინო ობლიგაციების ემისია. 2017 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ბოლო აუქციონებზე დაფიქსირებულმა საშუალო შეწონილმა საპროცენტო განაკვეთებმა შეადგინა: 6 თვიანზე 7.2%, 12 თვიანზე 7.4%, 2 წლიანზე - 7.7%, 5 წლიანზე - 8.2%, 10 წლიანზე - 10.0%.

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გამოშვების შედეგად საშინაო ვალის ნაშთმა 2017 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით შეადგენა 2,746.2 მილიონი ლარი (სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში - 2,784.8 მლნ ლარი), აქედან 2,260.4 მილიონი ლარი წარმოადგენს ნაშთს სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ნაწილში, ხოლო 485.8 მილიონი ლარი - „სახელმწიფო ობლიგაციები სებ-სთვის და ღია ბაზრის ოპერაციებისათვის“ ნაწილში.

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში ვადის და ტიპის მიხედვით 2017 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით

ათასი ლარი

სულ	**2,784,788.0**
სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	**2,298,942.0**
6 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	120,000.0
12 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	608,000.0
2 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	638,900.0
5 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	719,522.0
10 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	212,520.0
სხვა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდები	**485,846.0**
სახელმწიფო ობლიგაცია სებ-სთვის	320,846.0
სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	165,000.0

2017 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვების შედეგად ბიუჯეტში შემოსულმა თანხამ შეადგინა 834,180.2 ათასი ლარი, ძირითადი თანხის დაფარვამ კი 569,583.0 ათასი ლარი. შესაბამისად, ვალდებულებების ზრდა 264,597.2 ათასი ლარით განისაზღვრა.

საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა სახელმწიფო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვა (სებ-ის მიმართ ვალი) 17,000.0 ათასი ლარის ოდენობით, საქართველოს მთავრობის და საქართველოს ეროვნული ბანკის 2006 წლის 15 მაისის „საქართველოს მთავრობის საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი დავალიანების დაფარვის ღონისძიებების შესახებ" 2006 წლის 20 მარტის შეთანხმებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე" შეთანხმების შესაბამისად.

სახელმწიფო ვალის ნაშთი 2017 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით

ათასი ლარი

კრედიტორი		ნაშთი 30.06.2017 ათას ლარებში
სულ სახელმწიფოს მიერ და სახელმწიფოს გარანტიით აღებული საგარეო კრედიტების ზღვრული მოცულობა		**11,688,847**
მრავალმხრივი კრედიტორებისაგან		**8,484,972**
1	მსოფლიო ბანკი (WB)	4,647,983
2	სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	67,602
3	საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	267,948
4	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	311,283
5	აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	2,383,972
6	ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	743,062
7	ევროკავშირი (EU)	63,121
ორმხრივი კრედიტორებისაგან		1,890,181
1	ავსტრია	29,996
2	აზერბაიჯანი	22,489
3	თურქმენეთი	508
4	თურქეთი	43,103
5	ირანი	17,397
6	რუსეთი	180,390
7	სომხეთი	25,694
8	უზბეკეთი	471
9	უკრაინა	430
10	ყაზახეთი	61,990
11	ჩინეთი	5,325
12	გერმანია	658,377
13	იაპონია	489,821
14	კუვეიტი	31,667
15	ნიდერლანდები	2,675
16	ამერიკა	59,103
17	საფრანგეთი	260,743
სხვა საგარეო ვალდებულებები		**1,203,600**
1	ევრობონდები	1,203,600
სახელმწიფოს გარანტიით აღებული კრედიტები		**4,925**
1	გერმანია	4,925
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (ეროვნული ბანკი)		**105,170**
საშინაო ვალის ზღვრული მოცულობა		**3,418,573**
1	ეროვნული ბანკისთვის განკუთვნილი ერთწლიანი ყოველწლიურად განახლებადი სახელმწიფო ობლიგაცია	320,846
2	სხვადასხვა ვადის სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	165,000
3	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები	683,204
4	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	1,577,198
5	"ისტორიული ვალი"	672,325
სულ სახელმწიფო ვალის ზღვრული მოცულობა		**15,107,420**

შენიშვნა: ცხრილში გამოყენებულია სავალუტო კურსები მოცემული თარიღისათვის;

ე. წ. „ისტორიული ვალის" მოცულობა საორიენტაციოა, ვინაიდან ამ კატეგორიის უმეტესი ნაწილი დასაზუსტებელია